

جغرافیا پایه (دوم و سوم) جامع

درسنامه آموزشی

واژگان کلیدی

سؤال‌های چهارگزینه‌ای

آزمون جامع

پاسخنامه کلیدی همراه با صفحه کتاب درسی

مؤلف: شبیم جلیلی منجیلی

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور : جلیلی منجیلی، شبنم، ۱۳۴۷ -
مشخصات نشر : جغرافی پایه (دوم و سوم) جامع: درسنامه آموزشی ...
مشخصات ظاهری : / مؤلف شبنم جلیلی منجیلی.
شابک : تهران: مشاوران آموزش، ۱۳۹۲.
وضعیت فهرست نویسی : ۲۴۸ ص: مصور، جدول، نمودار.
موضوع : ۳-۶-۰۰۶-۲۱۸-۶۰۰-۹۷۸
موضوع : جغرافیا -- راهنمای آموزشی (متوسطه)
موضوع : جغرافیا -- آزمون‌ها و تمرین‌ها (متوسطه)
موضوع : دانشگاه‌ها و مدارس عالی -- ایران -- آزمون‌ها
رده بندی کنگره : ۱۳۹۲ ج ۸ ج ۷۳/ج
رده بندی دیویی : ۹۱۰/۷۶
شماره کتابشناسی ملی : ۳۲۷۲۱۲۲

انتشارات مشاوران آموزش

ناشر تخصصی کتابهای علوم انسانی

عنوان : جغرافی پایه (دوم و سوم) جامع

مؤلف : شبنم جلیلی منجیلی

ناشر : مشاوران آموزش

صفحه آرا : گروه گرافیکی ارشیا

طرح جلد : بهار محمدپور

لیتوگرافی، چاپ و صحافی : خاطره

شمارگان : ۳۵۰۰ نسخه

قطع : رحلی

نوبت چاپ : اول - ۱۳۹۲

قیمت : ۱۵۰۰۰ تومان

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۲۱۸-۰۰۶-۳

عنوان

مؤلف

ناشر

صفحه آرا

طرح جلد

لیتوگرافی، چاپ و صحافی

شمارگان

قطع

نوبت چاپ

قیمت

شابک

دفتر انتشارات

تهران، خیابان انقلاب، خیابان میری چاوینه
پستی و جید قطری، پلاک ۵۲
تلفن: ۶۶۹۵۲۲۰۵ ۶۶۹۷۸۲۷۲

دفتر فروش

تهران، پلاک ۵۲، تلفن: ۶۶۹۵۰۴۹۲ ۶۶۹۷۵۶۶۵

این اثر مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است، هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر یا پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

9 786002 180063

سخن ناشر

فقطا گاهی پیش می‌آید همیشه این گونه نیست همیشه نمی‌توان آدمی را پیدا کرد که بتواند ساختارها را بشناسد. ساختار چیست؟ ساختار، هیات کلان یک پدیده است که با دیدن آن به کل آن پدیده آگاهی می‌یابیم. وقتی کسی توان ساختاریابی پیدا می‌کند می‌شود مطمئن بود که این آدم به هر چیزی که دست بزند توان کشف ساختار آن را بیابد. خانم جلیلی مؤلف این کتاب دارای این ویژگی است او توان کشف ساختارهای درسی را دارد پس اگر می‌پسندید که کتاب روانشناسی و جامعه‌شناسی و این کتاب را برای شما آماده کرده است. تعجب نکنید یک چیزی می‌گویم و فکر می‌کنم که بسیار به شما کمک خواهد کرد.

دوست عزیز علوم انسانی!

مفهوم تخصصی معنای دو وجهی دارد و امیدوارم شما هر دو وجه را با هم کسب کنید یک وجه آن ناظر به احاطه پیدا کردن به کل و جزء یک پدیده است و وجه دیگر آن توان کشف ساختارهای یک پدیده و فهمیدن آن به پدیده‌های دیگر است. ممکن است در آینده شما روان‌شناس خوبی بشوید به این معنی که احاطه به کل و اجزاء پدیده‌های روانی پیدا کنید اما ممکن است هیچ‌گاه نتوانید وجه دوم تخصص را به دست آورید و آن این است که وقتی یک پدیده اجتماعی (فرد روان) را نگاه می‌کنید ممکن است نتوانید ساختار آن را کشف کنید.

چیزی که در ابتدای سخن ناشر اشاره کردم ناظر به همین موضوع است همیشه نمی‌توان آدمی را پیدا کرد که بتواند ساختارها را بشناسد و آن را فهمیم به سایر ساختارها بدهد مؤلف این کتاب در این موضوع تخصص یافته است و امیدوارم با مطالعه این کتاب بتوانید نتیجه‌ی خوب در درس جنرالیا کسب کنید و در آینده نیزه در دانشگاه شما هم بتوانید هر دو وجهی که برای تخصص نام بردم کسب کنید موفق باشید.

مقدمه‌ی مؤلف

در ابتدا به چند موضوع اشاره می‌کنم و سپس نتیجه خواهم گرفت:

۱) به طور معمول از هر کتاب تاریخ و جغرافیا (که شش کتاب است) پنج سؤال در کنکور می‌آید. کتابی که در دست شماست، ۱۰ سؤال از ۳۰ سؤال کنکور را دربرمی‌گیرد یعنی ۳۳ درصد سؤال‌های کنکور.

۲) درس تاریخ و جغرافیا را کم می‌خوانند و آن‌ها که خوب بخوانند به طور معمول رتبه‌ی خوبی هم در کنکور می‌آورند.

۳) درس جغرافیا از درس‌هایی است که جدا کردن مطالب اصلی و حاشیه‌ای از مطالب زائد آن بسیار دشوار است. مطالب اصلی، مطالب مربوط به هر تیتیر کتاب درسی است. مطالب حاشیه‌ای، مطالب کناری مربوط به هر مطلب اصلی است که مورد سؤال هم واقع می‌شود و مطالب زائد مطالبی است که احتمال طرح سؤال از آن مطالب در کنکور بسیار کم است.

نتیجه‌گیری:

- سعی کردم مطالب اصلی و حاشیه‌ای (مناطق سؤال خیز در کنکور) را به شکلی برای شما بیاورم که سرعت یادگیری مطالب بالا برود به طور مثال مطالب را چنان پشت سر هم چیده‌ام که یادگیری هر مطلب کمک به یادگیری مطلب بعدی بکنید.

- مطالب زائد را حذف کرده‌ام. یادتان باشد اگر در کنکور یک بار هم به طور تصادفی از مطالب زائد یک سؤال آمده باشد، ارزش ندارد که برای آن یک سؤال انرژی صرف کنید.

- تست‌ها را طوری برای شما چیده‌ام که همانند مطالب آموزشی هر تستی مقدمه‌ای باشد برای درک تست بعدی ...

- از زمانی که این کتاب را تهیه کردید در هر هفته دو نوبت مطالعه برای این کتاب بگذارید: نوبت اول: ۳ ساعت و نوبت دوم: ۲ ساعت. در نوبت اول مطالب درسنامه‌ها را بخوانید و در نوبت دوم تست‌ها را بنویسید. با هر یک تستی که می‌نویسید برگردید به متن درسنامه و ببینید که در کجای متن درسنامه‌ی آن مطلب آمده بود. این طوری درسنامه را هم دوباره مرور می‌کنید.

شبنم جلیلی منجیلی

فهرست مندرجات

بخش اول: جغرافیا (۱) سال دوم

۸	درس ۱: جغرافیا، علمی برای زندگی.....	فصل اول
۱۵	درس ۲: نگاهی به جغرافیای ایران.....	فصل دوم
۲۲	درس ۳: نگاهی به جغرافیای انسانی ایران.....	فصل سوم
۳۷	درس ۴: بیابان‌ها.....	فصل چهارم
۴۰	درس ۵: انسان و بیابان.....	فصل پنجم
۴۴	درس ۶: اهمیت و نقش جنگل‌ها.....	فصل ششم
۴۶	درس ۷: پراکندگی و انواع جنگل‌ها و مراتع در ایران.....	فصل هفتم
۵۰	درس ۸: آلودگی هوا.....	فصل هشتم
۵۴	درس ۹: آلودگی دریاها و رودها.....	فصل نهم
۶۰	درس ۱۰: مخاطرات طبیعی.....	فصل دهم
۶۵	درس ۱۱: انسان و مخاطرات طبیعی.....	آزمون
۷۲	درس ۱۲: گردشگری چیست؟ گردشگر کیست؟.....	
۷۵	درس ۱۳: ایرانگردی.....	
۸۰	درس ۱۴: پراکندگی و رشد جمعیت.....	
۸۶	درس ۱۵: جمعیت و مهاجرت، جمعیت و منابع طبیعی.....	
۹۵	درس ۱۶: آب‌ها.....	
۹۸	درس ۱۷: بهره‌برداری از منابع آب.....	
۱۰۴	درس ۱۸: جغرافیا، جغرافیدانان و توسعه‌ی پایدار.....	
۱۱۴		

بخش دوم: جغرافیا (۲) سال سوم

۱۱۶	درس ۱: تصور شما از یک ناحیه چیست؟.....	فصل اول
۱۲۳	درس ۲: نواحی انسانی چگونه پدید می‌آیند؟.....	فصل دوم
۱۳۳	درس ۳: ویژگی‌های جغرافیایی سواحل.....	فصل سوم
۱۳۶	درس ۴: انسان و ساحل.....	فصل چهارم
۱۴۲	درس ۵: با کوهستان آشنا شویم.....	
۱۵۱	درس ۶: انسان و کوهستان.....	
۱۶۱	درس ۷: فرسایش بیابان‌ها در نواحی گرم و خشک.....	
۱۶۶	درس ۸: تنوع زیستی در نواحی گرم و مرطوب.....	

فصل پنجم	درس ۹: ویژگی‌های طبیعی نواحی قطبی.....	۱۷۳
	درس ۱۰: انسان در نواحی قطبی.....	۱۷۹
فصل ششم	درس ۱۱: سکونت‌گاه‌های شهری و روستایی چگونه پدید می‌آیند؟.....	۱۸۸
	درس ۱۲: پراکندگی و نقش شهرها.....	۱۹۴
	درس ۱۳: رشد سریع شهرنشینی چه مشکلاتی به وجود می‌آورد؟.....	۱۹۸
فصل هفتم	درس ۱۴: واحدهای سیاسی و مرزها.....	۲۰۸
	درس ۱۵: قدرت ملی و منطقه‌ی خلیج فارس.....	۲۱۴
فصل هشتم	درس ۱۶: کشاورزی، صنعت و تجارت.....	۲۲۷
آزمون		۲۳۷
پاسخ‌نامه کلیدی		۲۳۹

بخش اول

جغرافیا (۱)

فصل اول	درس ۱: جغرافیا، علمی برای زندگی
فصل دوم	درس ۲: نگاهی به جغرافیای ایران درس ۳: نگاهی به جغرافیای انسانی ایران
فصل سوم	درس ۴: بیابان‌ها درس ۵: انسان و بیابان
فصل چهارم	درس ۶: اهست و نقش جنگل‌ها درس ۷: پراکندگی و انواع جنگل‌ها و مراتع در ایران
فصل پنجم	درس ۸: آلودگی هوا درس ۹: آلودگی دریاها و رودها
فصل ششم	درس ۱۰: مخاطرات طبیعی درس ۱۱: انسان و مخاطرات طبیعی
فصل هفتم	درس ۱۲: گردشگری چیست؟ گردشگر کیست؟ درس ۱۳: ایرانگردی
فصل هشتم	درس ۱۴: پراکندگی و رشد جمعیت درس ۱۵: جمعیت و مهاجرت، جمعیت و منابع طبیعی
فصل نهم	درس ۱۶: آب‌ها درس ۱۷: بهره‌برداری از منابع آب
فصل دهم	درس ۱۸: جغرافیا، جغرافیدانان و توسعه‌ی پایدار

جغرافیا، علمی برای زندگی

علم جغرافیا

- **تعریف قدیمی علم جغرافیا:** «علم توصیف زمین» (وصف زمین و پدیده‌های مختلف روی آن)
- **تعریف امروزی علم جغرافیا:** «علم بررسی رابطه‌ی متقابل انسان و محیط به منظور بهبود زندگی بشر»
- **تحول و تکامل «تعریف علم جغرافیا»** مانند سایر رشته‌های علمی **با توجه به مقتضیات علمی زمان** صورت گرفته است.
- **دو عامل اصلی** در علم جغرافیا عبارتند از: ۱- **انسان**؛ ۲- **محیط**

رابطه‌ی متقابل انسان و محیط

- تعریف رابطه‌ی متقابل انسان و محیط: مجموعه‌ی **دخالت‌های انسان** در محیط (کنش) و **تأثیرات محیط** بر زندگی انسان (واکنش)
- بهره‌برداری انسان از محیط به دو صورت است:
 - ۱- بدون ایجاد تغییر در محیط
 - ۲- با ایجاد تغییر در محیط برای بهره‌برداری بیش‌تر
- شرایط محیطی برای بهره‌برداری و زندگی انسان به دو دسته تقسیم می‌شود: ۱- **مساعد**؛ ۲- **نامساعد**

شرایط محیطی	بهره‌برداری انسان از محیط	مناطق	مثال
مساعد	به راحتی و ساده	جلگه‌ای و سرسبز	جلگه‌ی آمریکای شمالی، جلگه‌ی می‌سی‌سی‌پی، جنوب شرق آسیا
نامساعد	دشوار	قطبی، بیابانی و مرتفع کوهستان	قطب‌های شمال و جنوب، صحرای آفریقا، فلات تبت

محیط طبیعی

- تعریف **محیط طبیعی**: یک مجموعه‌ی متعادل متشکل از سه محیط **هواکره** (اتمسفر)، **سنگ کره** (لیتوسفر) و **آب کره** (هیدروسفر)

اتمسفر (هوا کره)	لیتوسفر (سنگ کره)	هیدروسفر (آب کره)
«لایه‌ی شفاف گازی شکل اطراف زمین» «قطر: حدود ۱۰۰۰ کیلومتر»	«بخش جامد قشر زمین- روی ماگما (مواد مذاب درونی)» «قطر: حدود ۱۰۰۰ کیلومتر»	«مجموعه آب‌های سطحی» «شامل: دریاچه‌ها و اقیانوس‌ها»

- محیط طبیعی **دارای نظم و قاعده‌ی خاص** (دارای تعادل محیطی است)
- تعادل محیطی: **حالت متعادل و پایدار** در یک محیط طبیعی **بین همه‌ی اجزای** تشکیل دهنده‌ی آن (برتری یک جزء موجب نابودی اجرای دیگر نمی‌شود).